65tse Jaargang No 5392

DAGBLAD AMIGOE DI CURAÇAO

Maandag 5 April 1948

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao, Directeur A. C. Beerman. Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee, Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Crediet-bank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Het Steunverleningsplan van Marshall door de president ondertekend

Komt er militaire steun van Noordamerika voor Europa ?

Venezuela en de Europese bezittingen op het Westelijk Halfrond

Bolivia wil meer economische steun van de U.S.A.

Men verwacht, dat de regering van Truman spoedig zal besluiten of de economische hulp aan het Westen van Europa versterkt zal worden door militaire steun. De aankomst gisteren van de Belgische minister-president Paul Henri Spaak, een der architecten van de plannen voor de Westeuropese Unie, kan leiden tot besprekingen die zulk een beslissing zullen kunnen brengen. Er zijn aanhoudende geruchten onder de Washingtonse ambtenaren, dat Spaak en de voornaamste leiders van de Noordamerikaanse regering de militaire problemen zullen bespreken, die ontstaan zijn bij de kort geleden vorming van een blok, bestaande uit de landen, gesteund door het Marshallplan, die vastbesloten zijn de Russische macht uit West Europa verwijderd te houden. Spaak kwam aan in het gezelschap van Belgische regeringsleiders, waarvan aan het hoofd staat prins Karel, de regent van België. In de groep bevindt zich ook Paul de Groote, minister van economische coordinatie en Nationaal Herstel.

De Groote zal zich waarschijnlijk bezig houden met het organiseren van de rol van zijn land in het Marshallplan, dat Zaterdag van kracht werd, toen Truman de wet tekende, die globaal genomen een bedrag van zes milliard dollars omvatte. Het voornaamste doel van het Marshallplan is om op de lange duur ten eerste de Westeuropese landen in staat te stellen zich te herstellen van de oorlog en ten tweede om zowel de binnenlandse eisen der communisten als de buitenlandse gevaren van de Russische expansie te weerstaan. Als een anti-communistische maatregel is het een onderdeel van een wijdomvattende strategie. Beambten zeggen dat deze strategie tot doel heeft West Europa zo sterk te maken, dat de Russische expansie definitief tot de huidige grenzen wordt tot staan gebracht en dat de politeke stabiliteit zal hersteld worden over het gehele vasteland van Europa. Tot enige maanden terug bestond er de verwachting, dat deze doelstelling geheel en al kon bereikt worden door het verlenen van economische hulp met uitzondering van militaire bijstand aan Griekenland en Turkije.

De vorming van een West Europese Unie werd aangemoedigd door het verlangen om zowel aan economische kracht te winnen als de Russen aan het verstand te brengen, dat zij de Westelijke Staten niet een voor een kunnen inpalmen.

Maar gedurende de laatste twee maanden is de toestand radicaal veranderd. Dit volgde na de communistische staatsomwenteling in Tsjechoslowakije; na de Russische eisen voor een wederzijds verdedigingsverdrag met Finland; na de vrees van Noorwegen, van Rusland en de communistische dreiging in Italië bij de verkiezingen op 18 April.

Als een gevolg hiervan zijn vele der voornaamste Noordamerikaanse regeringsleiders tot de overtuiging gekomen, dat economische hulp alleen niet voldoende zal zijn om West Europa de volle kracht terug te geven. De gedachten over dit probleem namen een vaster vorm aan nadat Engeland, Frankrijk, België, Nederland en Luxemburg te Brussel een maand geleden een overeenkomst sloten ten aanzien van politieke, economische en militaire maatregelen als basis van een West Europese Unie.

Het verdrag dezer landen voorziet erin, dat ook andere landen zich bij deze groep kan aansluiten. Zowel Noordamerikaanse als Europese leiders verwachten, dat deze groep zich grootelijks zal uitbreiden. Men neemt aan, dat de communisten op 18 April in Italië verslagen zullen worden en dat Italië zich dan bij deze groep zal voegen en dat het daarbij gevolgd zal worden door de Scandinavische landen. Indien dit gebeuren zou, dan zouden de Verenigde Staten van Noordamerika een wederzijds verdedigingsverdrag met deze groep aangaan. Het gevolg hiervan zou zijn, dat indien Rusland in West Europa aanviel, de Verenigde Staten zonder meer aarzelen zouden ingrijpen.

Bovendien zouden de Verenigde Staten van Noordamerika de tijdens de oorlog bestaande leen- en pachtwet weder in werking kunnen stellen, waardoor er wapenen en militaire uitrusting aan die landen kan geleverd worden, wanneer de president dat zulks nodig oordeelt voor de verdediging van dit land.

CONFERENTIE TE BOGOTA.

Een aanbeveling, opdat er volksstemmingen gehouden kunnen worden in de Europese bezittingen, die in Amerika gelegen zijn, met het doel, dat de inwoners dezer bezittingen vrijelijk hun politieke toekomst kunnen bepalen, zal deze week op het interamerikaans congres gedaan worden. Een zegsman van de Venezolaanse delegatie zeide, dat ex-president Romulo Betencourt zulk een voorstel doen zal in zijn rede op de derde volledige vergadering. Dit voorstel zal waarschijnlijk niet gaan over het twistgeschil van de Zuidpoolgebieden, waarbij Engeland, Argentinië en Chili de partijen zijn. Bovendien eisen de Argentijnen de Falklandeilanden niet van Engeland. De Argentijnen beschouwen de Falkland-eilanden als hun grondgebied ook al staan zij onder het bestuur van Engeland. De bewoners van de Falkland-eilanden zijn volgens de Argentijnse regering Argentijnen.

De Venezolaanse suggestie is niet geheel nieuw, alhoewel het de eerste keer is, dat zij officieel naar voren wordt gebracht. Het voorstel zal waarschijnlijk betrekking hebben op de Britse, Nederlandse en Franse bezittingen op het Westelijk Halfrond buiten de Zuidpoolgebieden en de Falkland-eilanden om. Een Venezolaanse zegsman zeide, dat Betancourt de stelling zou innemen, dat koloniën in Amerika niet langer mogelijk zijn, omdat de revolutie in de Verenigde Staten in 1776 en vervolgens de Latijns-Amerikaanse bevrijding van Spanje een direct gevolg waren van het verlangen om het koloniale systeem op te heffen. Het zou ook willen bewijzen dat het Atlantisch Handvest en het Verdrag van Chapultepec eveneens zulke regeringen veroordeelt.

Venezuela en Bolivia zullen de Verenigde Staten eveneens vragen om de bijstand aan Latijn Amerika als een noodzakelijke aanvulling van het Europese Herstelprogramma te vergroten. De Venezolaanse en Boliviaanse afgevaardigden aanvaarden in het algemeen de mening van Marshall, dat de Europese noden de voorkeur moeten hebben, maar zij willen toch bewijzen, dat enige bepaalde voorziening ook nodig is voor Latijns Amerika.

Een Venezolaans zegsman zeide, dat Betancourt zijn collegas zal vertellen, dat het plan voor het economisch herstel van Europa logischer wijze moet aangevuld worden door een ander plan voor de daadwerkelijke ontwikkeling van de zelfstandige productie van Latijns Amerika. De tijd is gekomen, dat men zich zet aan de uitwerking van de bepalingen van het economische verdrag van Chapultepec, opdat de 160 millioen mannen en vrouwen, die in omstandigheden leven, die gelijk of erger zijn dan die van hen, die zuchtten onder het Nazistische of Japanse juk, ook beter levensvoorwaarden erlangen.

Javier Paz Campero, het hoofd van de Boliviaanse delegatie zal heden de vergadering toespreken. Ook zal hij een privé-onderhoud hebben met staatssecretaris Marshall, die met elk der delegatiehoofden afzonderlijke besprekingen houdt. Paz Campero zeide tot de A.P., dat hij even duidelijk als Marshall zou spreken. Marshall zeide ons in algemene termen, dat de regering der Verenigde Staten ons zou vragen om ons voor privéleningen te wenden tot de Internationale Bank en de Uit- en Invoer Bank. Maar om vrij uit te spreken heeft Bolivia, alhoewel tot privéleningen zou verwelkomen, weinig hieraan totdat wij de noodzakelijke werken voor het algemeen belang achter de rug hebben. Bolivia wenst de Verenigde Staten bij te staan in hun pogingen om de wereldvrede te herstellen. Er is echter ook een communistische bedreiging op dit Westelijk Halfrond en om dit te bestrijden hebben wij de gereedschappen der democratie nodig.

Bolivia heeft natuurwerken nodig, wegen, landbouwmateriaal. Wij hebben 18.705.000 dollars van Argentinië gekregen. Het is een grote hulp, maar niet voldoende.

Ik ga Marshall vragen een weg te vinden om ons financieel te helpen. Wij kunnen tin, lood, nibber en andere grondstoffen leveren voor het Marshallplan, maar wij hebben meer nodig om ons economisch probleem op te lossen.

DE GAULLE WINT IN ALGIERS.

De partij van generaal De Gaulle schijnt gisteren de verkiezingen in Algiers gewonnen te hebben. Telegrammen zeiden, dat de candidaten van De Gaulle reeds 22 zetels wonnen van de 60. Het waren de verkiezingen voor de eerste eigen autonome regering. Zij hebben nog kans op 20 andere zetels. De socialisten en radicaal-socialisten wonnen slechts twee zetels ieder. Telegrammen vermeldden, dat zeven Arabische nationalisten gedood werden in een oproer. Een aantal nationalisten werden gearresteerd, omdat zij anti-Franse verklaringen aflegden. Het eerste college van de Algemene Raad te Algiers is grotendeels samengesteld uit Europees-Fransen. De Algemene Raad is slechts een raadgevend lichaam. De Arabieren hebben de vorming bekritiseerd, omdat 500.000 Europese Fransen zestig leden kiezen voor hun college, terwijl de 1.200.000 Arabische kiezers slechts een zelfde aantal afgevaardigden kiezen. Er zijn negen millioen Arabieren en een millioen Fransen in Algiers.

TOESTAND IN COSTA RICA

Gisteren luidde het bulletin van de Costaricijnse rebellen, dat de regeringstroepen een tegenaanval deden op het La Sierra-front. De aanval werd afgeslagen en de regeringstroepen gingen er van door met achterlating van wapens. De rebellen deelden eveneens mede, dat de aartsbisschop van San José zich in het hoofdkwartier bevond als afgevaardigde van de regering om een oplossing te zoeken voor het Costaricijnse probleem. Tenslotte verklaarden zij volkomen op de hoogte te zijn van de militaire stellingen der regering en dat zij deze zullen innemen zodra zij daartoe gereed zijn.

ARABISCHE AANVAL IN PALESTINA.

Uit betrouwbare Joodse bron komt het bericht, dat Mishmar Haemek, een Joodse nederzetting in het Noorden van Palestina, een aanval afsloeg van ongeveer 1000 gewapende Arabische soldaten. Drie Joden werden gedood en tien gewond. Men zeide te geloven, dat de Arabieren een groot aantal doden en gewonden te betreuren hebben.

STAKING IN ALEXANDRIË

In Alexandrië kwamen stakende politie-agenten in botsing met soldaten, die zij verplaatsten. Twee politie-agenten en een dertienjarige student werden door geweervuur gedood en een politiepost en het douanegebouw in het havendistrict werden in brand gestoken. Drieduizend politie-agenten, d.w.z. het gehele Alexandrijnse politiecorps, gingen in staking. Zij eisen beter betaling en betere arbeidsvoorwaarden. Honderden politie-agenten gingen in Caïro ook in staking, omdat zij naar dorpen zouden worden overgeplaatst, waarvoor zij niet meer salaris kregen.

Op zijn minst drie personen werden gedood en 20 ernstig gewond toen de Egyptische soldaten vochten tegen de stakende politie en tegen de samenhokkende menigte in de straten. De schrik voor de samengestroomde volksmenigte greep de gehele stad aan. Groepen straatschenders met in begrip van opgeschoten jongens gooiden winkelruiten in en staken tramwagens in brand. De trein naar Caïro werd opgehouden en alle passagiers werden gedwongen uit te stappen. De plunderaars stormden door de pullmanwagens, sneden de kussens stuk en gooiden de bagage naar buiten. Een officier van het leger werd door burgers met stokken bewusteloos geslagen.

ROEMENEN IN FRANKRIJK

De Roemeense kolonie in Parijs is in opschudding gebracht door een conflict tussen de Roemeense legatie en de archimandriet van de Roemeens- Orthodoxe kerk in de Rue Jeande-Bauvais. De archimandriet, die geen aanhanger is van het huidige regiem in Roemenië, heeft van de Roemeense gezant aanzegging gekregen onmiddellijk de uitoefening van zijn ambt te staken. De kerkeraad stelt pogingen in het werk om de archimandriet, die weigert aan het bevel gevolg te geven, uit de kerk en de pastorie te verwijderen.

doch heeft hiervoor de assistentie nodig van de Franse politie. Deze heeft van de Franse minister van Binnenlandse Zaken opdracht gekregen zich buiten het conflict te houden. Onlangs heeft de Roemeense legatie de tussenkomst van de Franse politie gevraagd voor het verwijderen van „reactionnaire studenten uit een Roemeense school in Fontenay-aux-Roses, in de banlieue van Parijs. De politie wees dit verzoek echter af.

Van der Goes en de Communisten

(Van onze correspondent).

Thans heeft ook de heer jhr. mr. M. van der Goes van Naters, socialist en fractie-voorzitter van de Partij van de Arbeid in de Tweede Kamer, zijn mening over de communistische partij geopenbaard.

Deze mening is hierom zo interessant omdat het socialisme niet alleen stoelt op dezelfde grondslagen als het communisme maar in feite een der grootste wegbereiders ervan is gebleken te zijn. In zijn artikel in het Handelsblad nu merkt de heer Van der Goes o.m. het volgende op:

„Wij moeten goed onderscheiden tussen wat wettelijk mogelijk en politiek wenselijk is. De wettelijke mogelijkheden zijn i.m. groter dan velen beseffen. Strijd met de openbare orde en de goede zeden, in gevaar brengen van de veiligheid van de staat, belediging van overheidsgezag en van volksgroepen zijn overtredingen, waartegen rechtsbescherming reeds kan worden geboden. Door het verzegelen van persen kan, als het moet, hard worden toegeslagen. Men moet echter wel goed uitkijken, dat men de juiste persen verzegelt!!!

Vele bevoegdheden, die bij nog groter spanning onmisbaar zullen blijken, komen eerst aan de overheid toe bij de staat van oorlog of van beleg. Volgens de grondwet kan deze toestand ook worden geproclameerd ter handhaving van de inwendige veiligheid. Maar er is een ander bezwaar, nl. dat dan ook de uitvoering van die bevoegdheden, overgaat op de militaire autoriteiten, terwijl bij politieke of sociale onrust juist de burgerlijke gezagdragers met tact en deskundigheid daarvan zo goed gebruik zouden kunnen maken. Het zal m.i. nodig zijn, de oorlogswet in die zin te wijzigen.

Wat het weren van communisten betreft uit posten, waar zij gevaarlijk kunnen zijn: ik heb zelf, met andere kamerleden, het voorbeeld gegeven, door voor te stellen, hen niet meer in de commissie voor buitenlandse zaken te benoemen. Deze lijn zal voor ambtenarenposten moeten worden doorgetrokken. Wie geestelijk tot de cominform behoort, vertegenwoordigt een vreemde mogendheid. Voor hem is in het Nederlandse ambtenarencorps geen plaats.

Verbod van de C.P.N., nu, zou deze partij dadelijk onder de grond brengen. Dat is nu niet wenselijk. De strijd tegen de communisten durven wij aan. Deze strijd staat voor de deur. De verkiezingen zullen vermoedelijk in Juli worden gehouden. De communisten in Finland en Tsjechoslowakije vreesden verkiezingen. Vandaar hun staatsgreep in het eerste land en hun pressie op het tweede.

Tegen staatsgreep en pressie zijn wij — ook dank zij de ordemaatregelen der regering — in Nederland voldoende opgewassen. De verkiezingsstrijd tegen de communisten moeten wij hebben. Wij moeten de communisten niet verbieden, maar verslaan.

* * *

Uit deze interessante enquête, waaruit wij de voornaamste punten hebben gelicht voor u op de Antillen, blijkt wel dat de belangrijkste fractieleiders zich eenparig uitspreken tegen een verbod der CPN. Ook acht men het onjuist de communisten uit de Kamers of de gemeenteraden te weren, maar wel denkt men dat het beter is ze niet op vertrouwensposten te benoemen of te handhaven, omdat de communisten, in dienst van Moskou als ze zijn, de hun toevertrouwde geheimen daar wel eens zouden kunnen bekend maken. Van alles moet men waken de CPN ondergronds te brengen. We zijn nu een jaar in Nederland en hebben al zoveel van de kracht en methoden der patriottische ondergrondse beweging gehoord dat wij inderdaad een ondergrondse CPN duchten.

Blijven de communisten lid van de vertegenwoordigende lichamen, dan missen zij feitelijk het morele recht op de buiten-parlementaire activiteit.

Wel moet de openbare orde ter dege worden gehandhaafd, zoals jhr. Van der Goes hierboven nog uiteenzette. Van der Goes wil ook communistische ambtenaar — o.i. terechtweren.

Recht tot het Hart

De mens kan niet ondergaan als hij in ware blijmoedigheid leeft.

Wereldnieuws

DE GESPANNENHEID ENIGZINS AFGENOMEN?

...an Heinzerling bericht uit Berlijn, dat het ...amerikaanse leger het ...voer van goederen naar ...n door de lucht heeft ...gezet. Dit weerspiegelt ...t vertrouwen van de ...oordamerikanen in hun verzet tegen de pogingen der Russen om de Westerse mogendheden uit de Duitse hoofdstad te verdrijven. De gespannenheid tussen Oost en West in de Duitse hoofdstad is hierdoor afgenomen. Dit laatste is te danken aan deze ontwikkeling. Ten eerste: De Russen hebben aangeboden om met de Westerse mogendheden te confereren over de gelegde beperkingen op het vervoer tussen Berlijn en het Westen, voor wat betreft het militair personeel en de vracht. Echter hebben de Russen wel medegedeeld, dat zij weinig geloof hechten aan een verandering in deze huidige bepalingen.

Ten tweede; De Noordamerikanen hebben onmiddellijk geantwoord, dat zij het er niet mede eens zijn, dat de Russen zich gaan bemoeien met de Noordamerikaanse leger- of goederentreinen, die door de Sovjets treinen, die door de Sovjet zone gaan, wel zijn zij genegen hieromtrent met de Russen besprekingen te voeren. In het antwoord der Noordamerikanen staat geschreven, dat de Russische maatregelen altijd tegenmaatregelen noodzakelijk maken; en dit zal wel van betekenis zijn in onze relaties welke niet onderschat kunnen worden".

Ten derde; Het Noordamerikaans leger heeft zijn militaire politie teruggetrokken uit het hoofdkwartier van de Russische spoorweg in de Noordamerikaanse sector van Berlijn. Dit geschiedde nadat de Russen hadden toegegeven aan de Noordamerikaanse eis, dat de Russische wachters het gebouw zouden verlaten. De Sovjet nota zeide: De Russen ontkennen dat er enig overeenkomst bestaat voor de vrije en onbeperkt gebruikmaking van de gevestigde verbindingen tussen Berlijn en de Westerse zones. De Westerse mogendheden beweren dat een dergelijk overeenkomst gesloten is op een vergadering der vier mogendheden, welke bijeenkomst te Berlijn heeft plaats gevonden. Dit laatste werd onthuld in een antwoord van de Russische generaal Dratvin op de protestnota der Westerse geallieerden. Dratvin schreef o.a.:

„Ik kan het niet helpen de verklaring in uw jl. brief omtrent het bestaan van een zekere overeenkomst volgens welke de Westerse mogendheden vrij en onbeperkt gebruik mogen maken van de bestaande verbindingen tussen Berlijn en de Westerse zones, als een vergissing en een fout te beschouwen. Er bestond er kan onmogelijk een dergelijke overeenkomst bestaan. Immers dit zou betekenen een ordeloze en niet gecontroleerde vervoer van vracht en personeel door de door Rusland bezette gebieden van Duitsland. Het ligt voor de hand dat een dergelijke ordeloos en ongecontroleerd verkeer slechts leiden kan tot verwarring en dit zou bijdragen tot het scheppen van onrust."

Na verklaard te hebben, dat er geen mogelijkheid bestaat om de huidige bepalingen te veranderen, schreef Dratvin: „Echter wel ben ik bereid u een verdere uitleg te geven in verband met enkele biezonderheden over de beperkingen van de vracht en het militair personeel van de Noordamerikaanse regering, daar ons doel geheel niet is gesteld op het scheppen van nieuwe problemen."

Rusland beweerde dat deze lakse controle misbruikt werd door zekere elementen tot het verrichten van alle soorten illegale operaties en speculaties. Dit heeft zelfs geleid tot verschillende moordgevallen in de Russische zone van Duitsland.

Bregadier Generaal C. K. Gailey, de Noordamerikaanse Chef Staf, zeide in een antwoord op Dratvin"s nota dat het hem verheugde over dit onderwerp te mogen spreken, doch zeide: Wij kunnen echter wel niet toestaan, dat de Russen zich gaan bemoeien met de Noordamerikaanse militaire treinen, die op doorvoer zijn in de Russische zone."

VERREGAANDE LAAGHEID EN ONEERLIJKHEID.

De procureur-fiscaal van het Haags bezonder gerechtshof eiste heden de doodstraf tegen Hans Albin Rauter, degene die het Nederlands volk als de grootste oorlogsmisdadiger ziet. Hij vroeg aan het Hof daarbij recht te doen aan hen die in de strijd voor de Nederlandse onafhankelijkheid gevallen zijn. De procureur-fiscaal wees op de bevoegdheid van het Nederlands gerechtshof om Rauter te berechten. Tevens wees hij er op, dat het in twijfel trekken van de objectiviteit van het Hof zoals dit door Rauter meermalen is gedaan, slechts een pose was tegenover het nageslacht en om het martelaarsrol te kunnen spelen. Hij achtte het gehele Duitse volk schuldig aan de ellende. die door de bezetting over Nederland is gekomen, maar in Rauter zag hij de man die in Himmlers geest de Duitsers hier aanspoorde en bezielde.

Rauters verdediger, de Nederlandse advocaat van Ryckevorsel, hield daarna zijn pleidooi. Evenals Rauter stelde hij zelf ook voorop dat Rauter feitelijk door het Hoog Militair Gerechtshof behoort te worden berecht en dat hij dan nooit meer dan drie jaar gevangenisstraf had kunnen krijgen.

Hij beschuldigde de Nederlandse regering ervan de capitulatie overeenkomst voortdurend te hebben geschonden na de uitzendingen van Radio Oranje en de Engelse wapen-droppings waardoor meer dan veertigduizend machine geweren in Nederlandse handen kwam. De Duitse bezetting kon in deze chaos niets anders doen dan door afschrikwekkende vergeldingsmaatregelen de orde en de rust te bewaren in het gebied, waarvan 99% anti was. Het breken van de gesloten overeenkomst noemde hij volgens de bepalingen van het internationaal- en het Nederlands recht een verregaande laagheid en oneerlijkheid.

EEN BEROEP OP DE EERLIJKHEID

Een Amerikaanse winkelier in Byington deed in volgende termen een beroep op de eerlijkheid van zijn klanten: „Elk artikel in mijn zaak is gemerkt met de inkoopsprijs. De koper moet zelf de winst vaststellen". Om zijn klanten niet in verlegenheid te brengen, bepaalde de man voorts, dat de inkoopsprijs voldaan moet worden aan de cassa. Bij de deuren liet hij bussen plaatsen, waarin de kopers de door hem zelf vastgestelde winstmarge konden verrekenen. Gemiddeld schenkt iedere koper hem een winst van 20 percent op elk artikel. Zijn omzet is verdubbeld.

Olie een kostbaar product

Ook in Nederland wordt geboord

Ergens, ver weg, onder een zengende tropenzon, onder een van sneeuw zwangere hemel waar langs de ijzige adem van de pool waart, tussen majestueuze bergen of temidden van schier ontoegankelijke moerassen, liggen tientallen, ja vaak zelfs duizenden meters diep, oliehoudende aardlagen, aan het oog en aan de begerige hand der mensen onttrokken door soms keiharde rotsen. Ruwe olie, vreemde vloeistof, in kleur wisselend van strogeel tot pikzwart, soms aangenaam, meest kwalijk riekend, ontstaan in een zó ver verleden, dat de verbeelding ons in de steek laat, ontstaan in zeeën, die sinds lang vaste landen zijn geworden en in verschillende perioden door aardlagen zijn overdekt.

Deze aardolie speelt in ons moderne leven een grote, ja haast overheersende rol. Zij wordt uit haar onherbergzame vindplaatsen gehaald en verwerkt tot die veelheid van producten, welke onze naar licht, kracht, warmte en smering hunkerende wereld zo dringend van node heeft. Aardolie, verwerkt tot benzine voor motoren, tot petroleum voor uw vergasser, tot smeerolie voor machines, tot asphalt voor bestrating, ja...... tot plastic voor uw moderne regenjas of jurken.

Autobus, vrachtauto en tractor op het land, vliegtuig en oceaanstomer, deze alle gebruiken producten uit aardolie verkregen.

Bij de bereiding van middelen ter bestrijding van insecten en plantenziekten zijn de op aardolie gebaseerde insecticiden en fungiciden van grote waarde.

Opsporing.

Ergens ter wereld, misschien tussen vriendelijke landouwen, zoals Drente in Nederland, wellicht in een nog niet in kaart gebrachte rimboe in de tropen, of mogelijk aan de rand van het poolijs, gaat een groep mannen er op uit, om de aarde een van haar zekerst bewaarde geheimen af te dwingen, d.w.z. een onderzoek in te stellen naar de opbouw van de ondergrond. Moderne hulpmiddelen staan in deze tijd ten dienste: vliegtuigen voor luchtkartering, instrumenten van ongekende verfijning, beproefde transportmiddelen. Deze laatste althans waar dat mogelijk is...... want in de wildernis zullen meestal de benen van de geoloog en zijn helpers het enige vervoermiddel zijn.

Gezonde, sterke kerels moeten deze geologen zijn, met pioniersbloed. Hun arbeid van maanden, soms jaren, wordt uitgewerkt door een staf van deskundigen, die, steunend op een jarenlange ervaring, uiteindelijk aangeven of, en zo ja, waar een mogelijkheid bestaat olie te vinden. Het blijft echter altijd onzeker, want er bestaan geen methoden om met zekerheid olie in de bodem aan te wijzen.

Olie van Nederlandse bodem.

Sinds enkele jaren heeft Nederland zijn eigen olieterrein, het Schoonebeek-veld, dat geëxploiteerd wordt door de N.V. Nederlandse Aardolie-Maatschappij, waarin de Koninklijke-Shell en de Standard Oil (New Jersey) elk voor 50% deelnemen. De directie van deze maatschappij wordt gevoerd door de N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij.

Olieterrein: een weidse naam voor een betrekkelijk bescheiden begin. In de buurt van Coevorden en Schoonebeek in Z.O. Drente zijn sedert 1943, na jaren van uitgebreid vooronderzoek, de eerste putten in productie gekomen. Eind December 1947 waren reeds meer dan 30 productieve putten gereed, die een totaal van ongeveer 24.000 ton ruwe olie per maand leverden. Dit is 15% van de behoefte aan aardolieproducten in Nederland, welke ca. 150.000 ton gerede producten per maand bedraagt. De in Drente gewonnen olie wordt in ketelwagens door de Spoorwegen naar de raffinaderij der Koninklijke-Shell te Pernis bij Rotterdam vervoerd en daar, tezamen met ruwe olie van andere oorsprong, verwerkt.

Een bezoek aan het olieterrein Schoonebeek, waar de boortorens rond boerderijen en in de weilanden staan, geeft gelegenheid iets te zien waarvan wij in het verleden alleen maar dachten, dat het bij het buitenland, bv. bij Texas, Venezuela, Perzië of Indië behoorde.

Winning.

Dan is het woord aan de beitel, die immers al borende zal moeten doordringen tot de diepte, waar de begeerde vloeistof verborgen kan liggen.

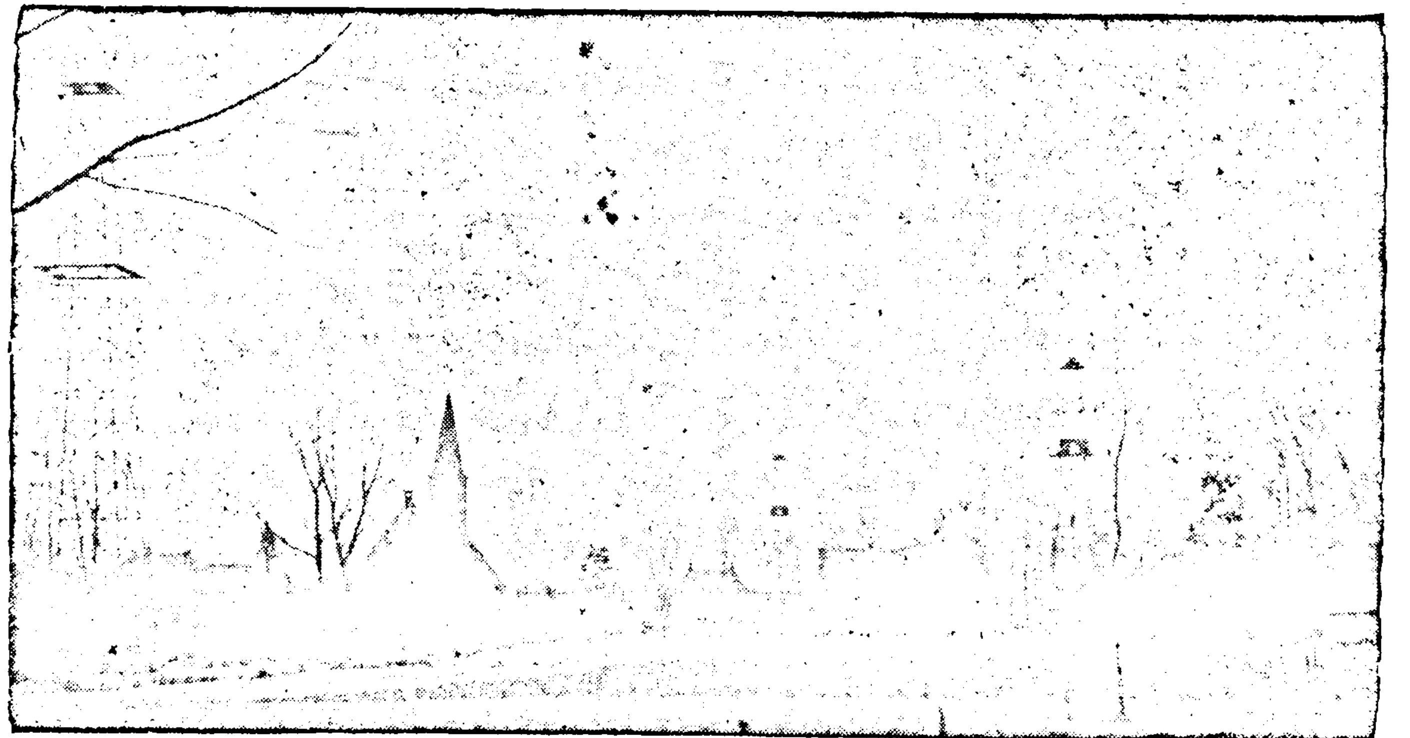
Men mene thans niet, dat de olie in geweldige onderaardse vergaarbakken of meren klaar ligt om, wanneer de beitel de laatste aardlagen heeft doorboord, door gasdruk gedreven omhoog te stijgen en de wachtende opslagtanks te vullen. Zo is het niet! De olie bevindt zich in poreuze gesteenten of n zandlagen, als een vloeistof tussen de zandkorrels in. Het is het best te vergelijken met vochtig zand.

Het boren naar olie geschiedt tegenwoordig voornamelijk door ronddraaiende beitels. Deze zijn vastgeschroefd aan stalen buizen, die door een sterke machine worden rondgedraaid. Een constante stroom van dunne modder, die door pijpen omlaag wordt geperst en langs de beitel stroomt, voert de losgewoelde aarde en verbrijzelde rotsstukken naar boven en zorgt, behalve voor de koeling van de beitel, tevens voor het bepleisteren van het boorgat, waardoor dit tegen instorting beschermd wordt. De gehele apparatuur is ondergebracht in een stalen boortoren van circa veertig meter hoogte. Boven in deze stellage s de zware takel bevestigd, waaraan beitel en buizen hangen. Ook stelt men er de lengten pijp op, die bij het vorderen van de boring moeten worden aangeschroefd.

Vanzelfsprekend vergt het transport van dergelijk zwaar boormateriaal, voornamelijk in sterk geaccidenteerd, ontoegankelijk terrein, zoals dit vaak voorkomt, zeer veel van het inzicht, de improvisatie en de werkkracht van het daarvoor verantwoordelijke personeel. Vooral in onherbergzame, nog niet opengelegde gebieden lijkt het wel eens, of de mens eindelijk eens het woord „onmogelijk" zal moeten spreken. Maar de moderne techniek kent dit woord niet meer en zo zien wij in dergelijke gevallen soms het transportvliegtuig als redder in de nood optreden.

Vaak honderden, ja duizenden meters diep gaat de beitel door de aardlagen, die soms uit zeer harde gesteenten bestaan. De technische moeilijkheden groeien met het aantal geboorde meters; het boorgat moet boven de oliehoudende laag met stalen pijpen worden bekleed, ten einde ongewenste wateraderen af te sluiten. Geen wonder dat de vreugde op de boorvloer groot is, als deze en andere zwarigheden door het vinden van aardolie worden beloond. Niet altijd echter krijgt de boormeester loon naar werken...... Ook het zoeken naar aardolie kent zijn voorspoed en tegenslag.

Nadat de ruwe olie ter plaatse ontdaan is van verontreinigingen als zand en water, en het eventueel meegekomen gas naar de daartoe bestemde installatie is geleid, wordt de ruwe olie naar de raffinaderij overgebracht. Maar daarover behoeven wij u niets te vertellen.

Overzicht van Schoonebeek (Drente, waar de Nederlandse Aardolie Maatschappij het eerste Nederlandse boorterrein tot ontwikkeling heeft gebracht. Ach, hoe vredig in dit landschap vol afwisseling, temidden van boerderijen, weilanden en pittoresque natuurschoon.

ONTMASKERD

4.

Het klingelen van een bel deed Saunders opschrikken uit zijn overpeinzingen. Hij ging de kamer uit, die hij, te oordelen naar de inventaris, scheen te gebruiken als studeerkamer-bibliotheek, en keerde enkele minuten later terug met een aantal mannen.

Naar alle waarschijnlijkheid zou het zien van die mannen zelfs de meest intieme geestverwanten op politiek gebied van Mr. Mark Saunders hebben doen schrikken.

Menigeen van degenen, wier plicht het is, in het geheim de belangen te behartigen van de grote Europese Mogendheden, zou zich geïnteresseerd hebben voor de hoofdpersoon van het gezelschap. Gedurende de vijf voorafgaande jaren had men die man in allerlei smerige, obscure kroegen van het Vasteland kunnen aantreffen, waar hij dan gewoonlijk moederziel alleen absint zat te drinken. Hij was nog jong — zeker niet ouder dan acht-en-twintig jaar — en het eerste, wat iedereen terstond zou zijn opgevallen, was, dat hoewel hij geen bult had, er toch op zijn gezicht die eigenaardige uitdrukking als van lang doorstane pijn lag, die men gewoonlijk bij bultenaars kan waarnemen.

Eugen Tibors rug was recht, maar hijzelf ging niet altijd recht door zee.

Gluiperig trad hij de kamer binnen als een wild dier, dat zijn prooi besluipt. Zijn gezicht was bleek, teringachtig bleek, onder zijn ogen lagen donkere wallen. Het dikke, donkere haar was recht naar achteren geborsteld. Hij was geheel in het zwart gekleed, tot zijn das en de handschoenen, die strak sloten om zijn lange vingers, toe. En toch waren het niet zozeer zijn donkere kleren als wel zijn gezicht, dat hem het voorkomen gaf van een onheilsbode.

Achter hem traden nog vijf andere mannen de kamer binnen. Dat waren ruwere typen, die een niet zo onheilspellende indruk maakten als hun leider — die griezelige figuur in het zwart — hoewel geen hunner bepaald normaal kon genoemd worden. Allen zagen er min of meer verwilderd uit. Drie ervan waren ongekamd en ongeschoren, maar de beide anderen hadden voor universiteits-professoren kunnen doorgaan.

Mr. Mark Saunders verzocht zijn vreemde bezoekers plaats te nemen. Hoewel hij zelf bekend stond als geheelonthouder en niet-roker, haalde hij een fles whisky en een kistje sigaren voor de dag.

Terwijl hij met een heftige knauw het puntje van zijn sigaar beet, kwam er een dreigende uitdrukking op het donkere, hyena-achtige gezicht van de man, die aan het hoofd stond van de deputatie. Het was, alsof zijn ogen vuur schoten.

„Geen getreuzel", riep hij op barse toon uit; „wij zijn niet hier gekomen om onze tijd te verbeuzelen. Wat heb je ons mee te delen, Saunders?"

Men kon het het voorname, hoewel weinig succesvolle lid van het Parlement aanzien, dat hij allesbehalve gesticht was over de manier, waarop hij werd aangesproken. Niettemin had hij blijkbaar zijn bezoekers heel wat te vertellen. Een half uur lang bleef hij aan het woord.

„Prachtig", zei de leider van de deputatie, toen Saunders met zijn betoog klaar was. Eugen Tibor glimlachte. Het was een weerzinwekkend glimlachje. Die man in zijn doodbidders-kostuum vulde de kamer met een zwoele atmosfeer van dreigend onheil. Hij stak zijn zwart-gehandschoende hand op, en het leek, alsof hij de dood wenkte naderbij te komen.

„Je hebt goed gehandeld, Saunders", zei hij. Een goedkeurend gemompel ging op onder de anderen.

Op het bleke, papperige gezicht van het Parlementslid verscheen even een zacht blosje.

„Dank je", zei hij op lichtelijk ironische toon; „het verheugt me, dat het je goedkeuring kan wegdragen, Tibor."

De aangesprokene vloog overeind.

„Laten we elkaar goed verstaan, Saunders", viel hij uit, „en ruzie vermijden. We hebben op het ogenblik veel belangrijkere dingen te doen...... Ik dacht...... dat de Beer vanavond ook zou komen?", voegde hij eraan toe, zonder het antwoord van Saunders af te wachten.

„Ik heb vanmiddag een boodschap van hem ontvangen, dat hij niet kon komen. Hij is bezig toebereidselen te maken voor de volgende bijeenkomst, die gehouden zal worden op het Kasteel. Er zal nog nader kennis van gegeven worden."

Tibor zette zijn zwart-vilten hoed op.

„Ik kan niet langer blijven", zei hij; „er zijn nog zoveel andere dingen te doen...... Ik werk al als een paard...... Maar ik zal zien, dat ik deze zaak verder in orde breng. Goedenavond...... Jullie zorgt er zeker wel voor, dat je ongemerkt op straat komt, niet?" Een voor een zag hij hen met een dreigende blik aan, alvorens zich om te draaien.

„Laat dat maar aan mij over", antwoordde Mark Saunders. Als wilde hij maar het liefst zo spoedig mogelijk bevrijd zijn van die zonderlinge bezoeker, hield hij de deur van Tibor open, om hem uit te laten.

Zij begaven zich niet naar de voordeur van het huis, die uitkwam op de straat, maar in plaats daarvan ging Saunders zijn bezoeker voor door een soort souterrain en vandaar de grote tuin door aan de achterzijde. In de tuinmuur was een kleine deur zo vernuftig aangebracht, dat een oningewijde ze niet zou hebben kunnen onderscheiden van de rest van het metselwerk. auSnders drukte op een knopje en de deur sprong open. Zijn bezoeker bevond zich op een donkere, eenzame weg.

„Wel te rusten, kameraad", zei hij op zachte toon.

„Wel te rusten, mijn waarde Tibor", antwoordde zijn gastheer op dezelfde minzame, vriendelijk-beleefde toon, die men in het Lagerhuis van hem gewend was.

Toen echter de geheime deur achter zijn bezoeker was dichtgevallen, scheen Mark Saunders plotseling al zijn kalmte verloren te hebben. Heftige woorden mompelend, haastte hij zich terug naar het huis.

HOOFDSTUK III.

Jimmy Stevenson haastte zich, nadat hij de boodschap van zijn chef ontvangen had, de Rosy Dawn nachtclub uit, riep de eerste de beste taxi aan en liet zich brengen naar een adres in Adelphi Terrace. In een gezellig ingerichte kamer op de bovenste verdieping vond hij een man, wie hij al twee jaar lang onvoorwaardelijk gehoorzaamde en reeds heel wat schitterende diensten bewezen had.

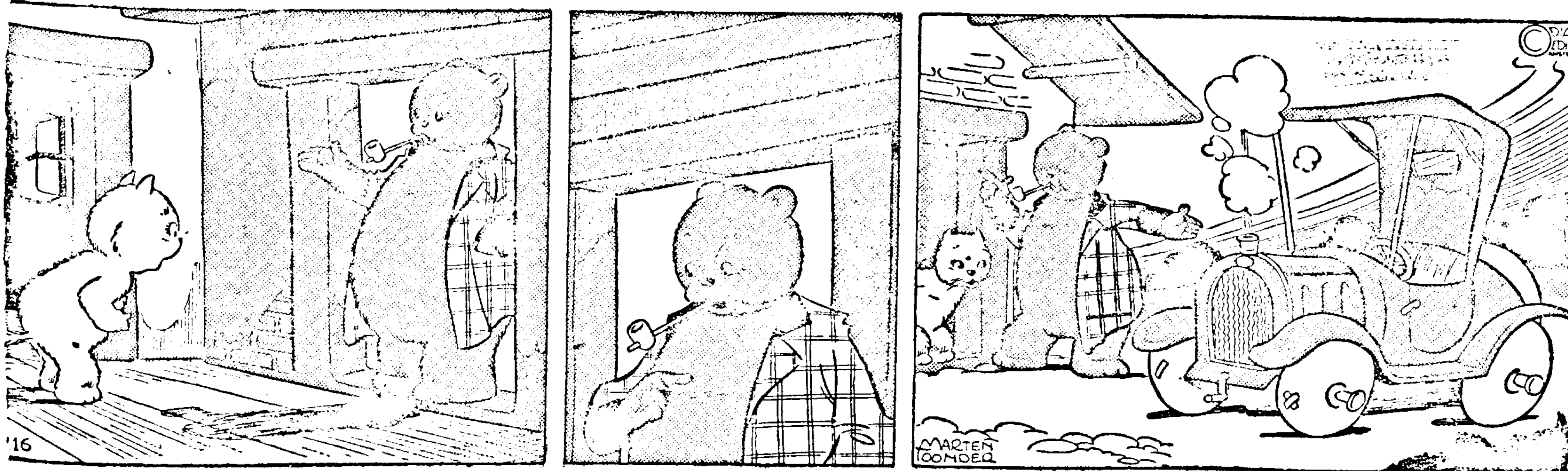
„Het spijt me, dat ik niet eerder kon komen, Sir — maar ik kreeg pas zoëven de boodschap. Ik ontmoette Tommy Lane op de Rosy Dawn...... tussen haakjes, onze vriend Govan was er ook."

Sir Brian Fordinghame bediende zich van een sigaar en schoof hem het kistje toe. Toen ging hij naar de deur en draaide de sleutel om in het slot.

„Govan kan wel wachten", antwoordde hij. „Govans zaken zijn op het ogenblik van minder belang......" Hij hield even op, zodat Stevenson gelegenheid had, hem in de rede te vallen.

(Wordt vervolgd)

Tom Poes op avontuur in de Drakenburcht

Toen de rookwolken een beetje waren opgetrokken, zag Tom Poes, dat er iemand op zijn drempel stond. Een bekende figuur in een geruite jas en met een pijp in zijn mond.

— Goede morgen, jonge vriend, zei de figuur.
— Ik hoop, dat je niet geschrokken bent. Mijn Oude Schicht maakt soms een beetje lawaai, maar ze meent het niet kwaad.

— Heer Bommel! — riep Tom Poes. — Hoe komt u hier? En wie is de Oude Schicht, die zo'n lawaai maakt?—

— Wel, zei heer Bommel, — dat zal ik je vertellen, ik heb het plan opgevat om hier te gaan wonen, in deze buurt bedoel ik. Ik ben bezig een huis te zoeken, dat voor iemand van mijn stand past. En omdat de afstanden te groot zijn om te voet te worden afgelegd, heb ik de Oude Schicht gekocht. Kom maar buiten, dan kun je haar zien. Het is een heel goed wagentje, Tom Poes, en ook nog betrekkelijk nieuw. Zeker niet ouder dan dertien jaar. Ja, toen ik haar kreeg was ze een beetje in verval, maar ik heb haar eigenhandig opgeknapt! Zo zie je, Ollie B. Bommel heeft overal verstand van en speciaal van auto's, dat verzeker ik je! Een goed merk is het ook, een P.K. is het, dat staat binnenin. Kom mee, Tom Poes, dan gaan we een eindje rijden.

Papoealand voor de Papoea's

Of: Stamland voor Indo-Europeanen ?

Bijzondere status noodzakelijk.

Voor het jaar 1948 zijn dit onze plannen: 1 Aanvoer van transportmiddelen; in bedrijf stellen van een machinale houtzagerij; verpaardiging van voor de woningbouw benodigde materialen. 2. Huizenbouw in de te stichten dorpen voor Europeanen en inheemse werklieden. 3. De werklieden vanuit de eilanden ten Noorden van Nieuw-Guinea importeren, in verband met de voorlopige ongeschiktheid van de „vasteland-Papoea als arbeidskracht", aldus de heer Soesman, transmigratieleider van Manokwari. Wanneer dit eerste werk door de pioniersgroepen is volbracht, is ontvangst van de volgende groepen mogelijk gemaakt. Zodra de bodemstructuur verder in kaart is gebracht en de Nederlandse regering uiteindelijk haar goedkeuring aan de plannen heeft gehecht, zal men te Mankowari uitzien naar de Nederlandse oorlogsvrijwilligers, die hier in semi-militair verband aan de slag zullen gaan, zo mogelijk in het midden van het volgend jaar alreeds.

Manokwari is een van de mooiste plekjes van de wereld. De huizen liggen voor een deel op een heuvelterras en van daaruit overziet men de prachtige Dorébaai, die de meest kolossale afsluiting, die men zich denken kan, vindt in het bijna 3000 meter hoge Arfakgebergte, dat bijna de ganse dag in een flauw waas is gehuld, maar dat somtijds 's morgens bij het ochtendgloren onbelemmerd door wolkensluiers, de geheimen van diepe ravijnen en stijle, onbegaanbare hellingen prijsgeeft.

In de onmiddellijke omgeving van Manokwari geven de oude kolonistentuinen een triest beeld van verwaarlozing, doch als men de zwaar dragende vruchtbomen ziet en aan de rand van het oerwoud bemerkt, dat de Vogelkop eigenlijk één grote volière met zingende vogels is, dan moet men een zware pessimist zijn, wil men niet aan een toekomst van dit land geloven, aldus 'De Volkskrant'.

„Het valt niet mee".

Op het Mangoeapi-plateau, van waaruit men in een Zuidelijke en een Westelijke richting de openlegging van de Vogelkop ter hand wil gaan nemen, staat de bodemkundig ambtenaar Van Soelen in een anderhalve meter diepe kuil. Hij bestudeert de grondlagen, wrijft een kluitje aarde tussen de vingers fijn en schudt het hoofd: „Het valt niet mee", zegt hij; vult een zakje met aarde en bevestigt er een etiket aan. Verderop moet de grond beter zijn. Globaal genomen, kan Van Soelen, als practicus zeggen, dat de dichtheid van de bevolking op Java geen toeval is. Hoe verder men naar het Oosten komt, hoe slechter de gronden worden door het ontbreken der vulkaanreeksen. Een bepaalde bevolkingsdichtheid, de aanwezigheid van een kampong is in grote lijn een maatstaf voor de kwaliteit van de grond. Het is natuurlijk niet wetenschappelijk verantwoord.

Wanneer ik denk aan de 300 Papoea's, die in het gebied van 20.000 hectaren wonen, waar men thans wil beginnen, dan is het gegeven beeld niet bemoedigend. Maar ten slotte zijn de gedegen rapporten over de vruchtbare gronden van Andai en Oransbari ook niet door de eerste de beste gemaakt. Het is goed zich bij dit alles te realiseren, dat een transmigratie naar Nieuw-Guinea voorlopig geen kinderspel zal zijn. „Bij alle optimisme en de te hoge verwachtingen, die in vele kringen al werden gewekt, moeten terdege de bezwaren onder ogen worden gezien en zal men zich vooral moeten losmaken van politieke overwegingen", zegt me de controleur van de onderafdeling Manokwari, de heer Kalis.

Idealisme is een pracht ding, maar men raakt er snel mee uit het wetenschappelijk verantwoord spoor. Na enkele weken langs de kuststroken van Nieuw-Guinea te hebben gezworven, is het mij wel duidelijk geworden, dat het probleem van de trasmigratie nog niet is uitgebalanceerd en zich nog onrustig beweegt tussen de pool, welke bezet wordt gehouden door de Indo-Europeanen, van wie sommigen hoe en onder welke omstandigheden dan ook de transmigratie ter wille van het nieuwe stamland willen doorzetten en die andere pool, waar de gedachte „Papoealand voor de Papoea's" tot in het onredelijke hoogtij viert.

Argumenten.

Want even zeker men op een gegeven ogenblik de foutieve Indo-instelling van mooi-praterij-zonder-basis ontmoet, even zeker liggen er de feiten van koude, ongegronde tegenwerking en niet geheel eerlijke rapporten. Daar is de kwestie van de houtzagerij van Manokwari een van de meest ergerlijke voorbeelden van. Nadat men een halfjaar had gewerkt om een oude Japanse zagerij op gang te krijgen en nauwelijks twee weken aan de gang was, kwam de order „de vitale delen" van de zagerij naar Sorong te vervoeren...

En zie hier dan een doorsnee van grove argumenten en tegenargumenten. De bodem is onvruchtbaar, wordt gezegd. Zolang niet meer over Nieuw-Guinea bekend is, luidt het officieuze antwoord: „Bij economische en organisatorisch juiste opzet, zal Nieuw-Guinea met zijn één millioen inwoners op een land tweemaal zo groot als Nederland, na de opgedane ervaringen met oude kolonistenterreinen, zeker vele duizenden transmigranten kunnen herbergen, mits grote kapitalen beschikbaar worden gesteld, de landbouw op de moderne mechanische hulpmiddelen steunen en voor de leidinggevende functies het mensenmateriaal goed wordt geselecteerd.

Bijzondere status.

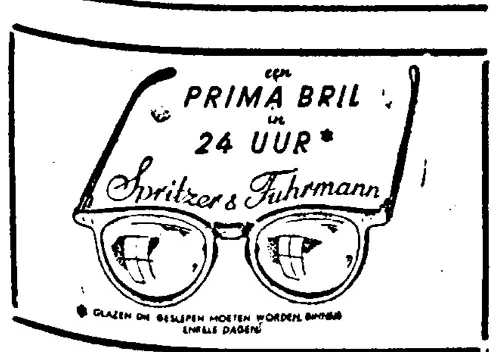
Het tweede belangrijke probleem vormt de bijzondere status, welke blijkens de regeringsverklaring van 10 December 1946 voor Nieuw-Guinea nodig wordt geacht. Deze bijzondere status is nodig: a) in verband met het voor het welslagen van de transmigratie benodigde afzonderlijk bestuurscorps; b) in verband met het feit, dat de Verenigde Staten van Indonesië onmogelijk de benodigde geldmiddelen kunnen opbrengen in verband met eigen opbouw en eigen, grote problemen en c) in verband met het feit, dat het aantal niet-Indische Nederlanders, dat wenst te transmigreren, naar verwachting, dat van de Indische aanmerkelijk zal overtreffen. Het vraagstuk van de openlegging is daardoor in de eerste plaats een zuivere zaak van het moederland geworden, welke — wat de mogelijkheid van grote volksoverplantingen betreft — volkomen afhankelijk is van hulp, die Nederland, vooral financieel, zal kunnen verlenen.

„Het is bekend", vertelde mij een insider, „dat aan deze materie van een bijzondere status ernstige studies worden gewijd en de deskundigen het met elkaar eens zijn, dat de betrokken experts, die alle vraagstukken onder ogen zullen moeten zien, op de plaatsen van transmigratie gevestigd moeten zijn. Het is duidelijk, dat waar de aanloop tot openlegging niet onder deze gunstige voorwaarden geschiedt, de volstrekt onpartijdige beoordeling op dit ogenblik niet is gediend.

Malariagevaar.

De tot de transmigratiedienst behorende dr. Schroeder, gaf me ten slotte te Manokwari een beeld van het malariagevaar. „Wij zitten met de moeilijkheid", zei hij, „dat alle begeerde terreinen van het ogenblik, vroeger óf door Nederlanders, óf in de oorlogstijd door Japanners zeer onoordeelkundig zijn opengeleg. De malaria-overbrengende muskiet kan namelijk alleen in water broeden, dat door de zon wordt beschenen. De vroegere kolonisten, bezeten van een oud plantersbijgeloof, hebben de gehele boek opengekapt, ook langs de rivieren en bij waterbronnen, om de „moerasdampen" te kunnen laten wegwaaien. Het is je reinste zelfmoord geweest. Feitelijk zouden we de nieuw te ontginnen terreinen eerst moeten herbossen. Ik geloof, dat, wanneer we het oerbos volgens de regelen van de kunst gaan openleggen, de kans op malaria niet veel groter behoeft te zijn, dan elders in Indië".

Dit is ten slotte Manokwari in één oogopslag: Een leider van de transmigratiedienst, een dokter, een onderwijzer, een landbouwkundig ambtenaar en een controleur van Binnenlands Bestuur, als enige vijf Europeanen, mét zegge en schrijve één bulldozer en één Higgingsboot. Maar eens zal Manokwari een grote stad zijn, ook al werkt de onderwijzer nog met zelfgeschreven leerboekjes; ook al verenigt de controleur nu nog in zijn persoon een serie ambten, waarvan die van Hoofd Plaatselijk Bestuur en Hoofd Distributiedienst de belangrijkste zijn, maar waarbij men die van Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand, Alleensprekend Rechter, Gedelegeerd Vendumeester, Waarnemend Havenmeester, Belastingambtenaar en Superintendent van het Kustlicht, niet mag onderschatten.

CURAÇAO

NEDERLANDS KAMERTRIO OP CURAÇAO.

Placht de C.P.I.M. om de drie maanden de bekende kunstenaars uit het moederland naar ons eiland te laten overkomen teneinde haar employe's te laten genieten van de Europese kunst, thans heeft de C.P.I.M. een biezondere keuze gemaakt.

De keuze viel ditmaal op het bekende kamertrio bestaande uit de heren Jaap Stotijn, Jo Feltkamp en P. Ketting. Dit trio is iets unieks in de muziekwereld, daar tot op de dag van vandaag nog geen tweede van dien aard bestaan heeft. Dit trio bestaat nl. uit piano, viool en fluit, een combinatie zoals dit zich nergens heeft voorgedaan.

Des te groter is dan ook de belangstelling bij de muziekliefhebbers van ons eiland om deze geheel nieuwe combinatie te aanhoren.

De heren Jaap Stotijn en Jo Feltkamp zijn beiden leeraren aan het conservatorium te den Haag, wijl de heer P. Ketting directeur is van de muziekschool te Amsterdam. De heer Ketting is tevens ook componist. Van zijn hand verschenen de eerste stukken, speciaal bestemd voor een trio van den aard van zijn eigen combinatie.

De commissie voor een muziekschool voor Curaçao was natuurlijk als de kippen er bij om het ijzer te smeden wanneer het heet is. In de figuur van de heer Ketting zagen zij een goede adviseur voor hun school en hebben zodoende reeds dan ook deze muziek leeraar benaderd en hebben contact gezocht met Z.E. de Gouverneur. Er worden thans besprekingen gevoerd over de op te richten school en over de mogelijkheid van een opname van de heer Ketting in deze.

Onder auspiciën van de CPIM is dit trio naar de West overgekomen en zal dit gezelschap verschillende concerten geven. Ook de nieuwe olie-kolonie te Venezuela zal bezocht worden.

Het voorlopig programma is als volgt opgesteld: Maandag 5 April Concert Emmastad; Dinsdag 6 April naar Venezuela; Donderdag terug op Curaçao; Vrijdag rondtrip op het C.P.I.M. terrein, lunch met de heer de Roos; Maandag 12 April 4 — 5 Jeugdconcert in Roxy en om 8.30 uur groot concert in hetzelfde theater. Dinsdag naar Aruba en Donderdag voor de Curom. Zodra wij de beschikking komen van een uitvoerig programma zullen wij dit reproduceren.

Zaterdagmiddag waren wij in de gelegenheid gesteld, dank zij de goede medewerking van de commissie van de Vereniging der Geemployeerden van de Shell, om dit trio persoonlijk aan te spreken.

Rustig zaten de heren op het terras van de Piscaderabaai-club en vertelde de aanwezigen, bestaande uit de commissie bovenvermeld en enkele plaatselijke journalisten, het een en ander over hun bestaan en ervaringen.

Het trio bestaat als zodanig sinds 1935. Eerst was het een duo en later hebben zij er een trio van gemaakt. Geheel Europa werd reeds bezocht en Engeland krijgt elke maand een beurt. Vooral in Engeland, aldus een der musici, vindt kamermuziek veel opgang. In Nederland zelf niet veel. Direct na de oorlog was de belangstelling erg groot, toch momenteel zakt het aanzienlijk.

Het hoogtepunt in de geschienis van ons bestaan als trio hebben wij behaald in 1939, toen wij een reis naar Nederlands Oost Indië hadden gemaakt. Op uitnodiging van de Bond van Nederlandse kunstkringen hebben wij deze reis aanvaard, welk onze grootste succes is geworden.

Wij hebben o.a. 40 concerten gegeven op Java, Sumatra en Celebes. Wij waren in begin Juni naar de Oost gegaan en zijn pas in October teruggekeerd, met een grote voldoening. Natuurlijk hopen wij dan onze reis naar de West het tweede grote succes mag worden.

De heer Stotijn persoonlijk heeft ook een groot succes behaald toen in 1936 op uitnodiging van de heer Toscanini naar Palestina is gegaan.

Wij mogen van de gelegenheid gebruik maken om allereerst de C.P.I.M. commissie van harte te bedanken voor de ons aangeboden gelegenheid persoonlijk kennis te maken met deze trio en tevens wensen de heren musici veel succes met hun concerten en hopen dat inderdaad de reis naar de West niet onder hoeft te doen voor de reis naar de Oost.

PATER WEIDMANN NAAR NEDERLAND.

Het Bestuur van de Sint Aloysius Kring schrijft ons:

„Zaterdagavond passeerde op Hato pater J. Weidmann, bekend redenaar in Suriname, op weg naar Nederland. Pater Weidmann, die voorzitter is van de jonge werknemersvereniging P.W.O., is door het gouvernement van Suriname uitgezonden om arbeidersvraagstukken te gaan bestuderen.

Het bestuur van de Sur. Kath. Kring „St. Aloysius" en andere Surinamers waren op Hato aanwezig om hem te verwelkomen.

Pater Weidmann zal hoogstens een maand wegblijven."

MILITAIRE POLITIE VIERT FEEST.

Laten we het eerlijk bekennen, het Corps Militaire Politietroepen heeft onze volle sympathie. Vol verwachting togen we naar Rio Canario, waar in het feeëriek verlicht kampement een cabaretprogramma werd opgevoerd ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van dit Korps, dat op zulk een voortreffelijke wijze voor de veiligheid van ons Curaçao waakt. Er zat vaart in het vertoonde, sprankelend van humor en vol charme; er werd met een élan en overgave gespeeld, waaruit wij slechts konden proeven de veelzijdigheid van de politiemensen en de goede geest in het corps

Wie Militaire Politie noemt, zegt tevens ook Luitenant-Kolonel Venema. Een sympathiek commandant, maar naarnaast waar vriend voor zijn jongens, een man, die met het corps vergroeid is tot een geheel. Als geen ander weet hij, wat er in de harten en hoofden leeft van deze politiemensen. En daarom neemt hij een bijzondere plaats in.

De corpscommandant opende de feestavond met enkele woorden van dank uit te spreken voor de opkomst van de aanwezigen, en memoreerde voorts het werk door het Corps gepraesteerd gedurende het 20-jarig bestaan. Vooral de tijd na de bevrijding, toen de personeelssterkte ongeveer 150 man bedroeg, was er een, waarin veel geëist werd van de mannen. Spreker gewaagde van de grote steun, die hij van de Curaçaoënaars heeft mogen ondervinden en die het thans mogelijk gemaakt heeft, dat ook Curaçaoënaars de gelederen van de politie versterkt hebben. In zijn dankwoorden betrok overste Venema ook de oudere garde, die met zoveel toewijding de jongere manschappen hebben opgeleid tot zulke goede manschappen.

Sprekende over het reorganisatieplan constateerde hij, dat een ding blijft en dat is de quaestie om voor het personeel te zorgen.

Het nieuwe corps, dat na de reorganisatie zal ontstaan, zal blijven rusten op de drie zuilen van plichtsbesef, kameraadschap en trouw.

Carabet in volle gang.

Het cabaret programma, verzorgd door eigen krachten en met medewerking van „The Blue Jam Guys", stond op hoog peil. De zangnummers, en wij doelen hierbij op het zangspel aan boord van het ss. „Helder", waren uitstekend verzorgd. Er scholen prachtige stemmen onder het gezelschap, o.a. die van de Limburgse Giesberts.

Maar ook voor de komische noot was gezorgd, op voortreffelijke wijze zelfs en dan noemen wij de muzikale nonsens schets „Het opstel", dat met muzikale nonsens als zodanig niets uitstaande had, maar als politieke parodie op Adolf Hitlers vergane glorietijd, een daverend suices oogstte. „Het distributiekantoor" deelde in het algemeen succes. „Het distributiekantoor" deed het, terwijl na de pauze de komische een-acter „Stamboek 13-13" getuigde van vrolijkheid en verwikkelingen, maar natuurlijk mocht een happy-end niet ontbreken.

Speciaal willen wij enige woorden wijden aan de muzikale omlijsting. Jan Doedels gezelschap heeft in niet onbelangrijke mate bijgedragen tot het succes van deze avond. Zij zorgden voor een strict dance tempo en voor ons oor welluidende klanken. En Michel heeft een mooie stem, dat zij gezegd.

Tot laat in de nacht bleef men na afloop van dit cabaret bijeen, waarbij naast Jan Doedel ook „The Melody Boys" voor de muziek zorg droegen.

Onder de aanwezigen merkten we o.m. op mr. Ellis, de advocaat-generaal, hoofdinspecteur Botterweg, luitenant Miedema.

Een dag tevoren hadden in Vaersenbaai kinderspelen plaats, waaraan meer dan 80 kinderen elkaar de erepalm betwistten. Natuurlijk kreeg iedereen een prijs. De heren Timmermans en Rietkerk hadden met hun werk veel succes.

ZITTINGSJAAR STATEN GESLOTEN.

Zaterdagmiddag kwamen de Staten bijeen ter sluiting van het zittingsjaar. Aanwezig waren de heren Romer, Plants, mr. v. d. Meer, E. Jonckheer, dr. Maal, Visser, C. Jonckheer, mr. Henriquez en de heer de Jongh.

Behandeld werden enige binnengekomen stukken, waaronder een landsverordening, betreffende de uitzendingspremie, bedoeld in artikel 4 van het West-Indisch Detacheringsbesluit 1930. Voorts blijkt dat de Staten (althans zeven leden daarvan) van oordeel zijn, dat het sterk regionale karakter van het Vijfmogendheden verdrag, in Maart te Brussel gesloten, zich bezwaarlijk verenigt met de financieel-economische belangen van Curaçao, dat meer op het Westelijk Halfrond georienteerd is.

Bij de ratificatie ervan dringen de Staten er op aan, dat bedoeld verdrag niet voor Curaçao zal gelden.

Hierna sloot de heer Romer de vergadering met enkele toepasselijke woorden van dank aan de aanwezige leden voor hun werk, verricht in het afgelopen zittingsjaar.

OPENING SURINAAMSE STATEN.

Dinsdagochtend 8 uur zal door de Surinaamse Radio de opening van de Surinaamse Staten te beluisteren zijn.

GEEN CODETELEGRAMMEN NAAR COSTA RICA.

Blijkens ingekomen dienstbericht uit Costa Rica zijn in het telegrafisch verkeer met Costa Rica tot nader aankondiging geen code telegrammen toegelaten.

Alle telegrammen zijn in Costa Rica aan censuur onderworpen.

SPORT

KAMPIOENSCHAP VAN NEDERLAND.

Haarlem — E.D.O. 1—2, Heerenveen — Go Ahead 1—2, B.V.V. — P.S.V. 1—0.

Competitie:

District V: Sneek — Velocitas 3—2.

Promotiewedstrijden: KFC — P.F.C. 4—0. S.V.V. — Emma 2—2, Kerkrade — Sittard 2—2, P.E.C. — Hengelo 2—0, Helmond — E.S.K. 2—0.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „The briidge of San Luis Rey 7 uur; „Who's guilty" 9 uur.

ROXY: „Su mujer alumno" 7 uur; „Our hearts were growing up" 9 uur.

CINELANDIA: „The wife of Monte Cristo" 8 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van de wijkverpleging wordt tot en met 10 April as. waargenomen door Zuster Langemeyer, Pasanggrahan, telefoon 1227.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 10 April as. worden waargenomen door Botica Popular (Punda) Madurostraat op de hoek, telefoon 1269 en door Botica Central, Bredestraat 45, telefoon 2281.

CUROM:

Maandag: 6.30 Kinderuitzending in het Papiament o.l.v. Nilda Jessurun Pinto; 6.50 Dinermuziek; 7.20 Uitzending in het Papiament; 7.35 Disco-nieuws; 8.— Nieuwsbulletin; 8.15 Comedy-music; 8.30 Sportweek; 8.35 Mailbrief van onze Nederlandse correspondent; 8.45 Het aethercabaret, John Jacob Niles, Rosborough en Dennis, The Todlars, Andre Kostelanetz; 9.30 De wereld schrijft ......; 9.35 Melodie en rythme; 9.55 Voornaamste nieuws.

Dinsdag: 9 Opening Staten van Curaçao; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuwsbulletin; 12.45 James Melton.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN. C.P.I.M.

Maandag.

Telegram Afdeling: tel. 307, na 23 uur R. A. Th. Henze, tel. 462.

Personeel Afdeling: L. A. L. Lammens, Bernhardlaan 2, tel. 272.

Materialen Afdeling: Th. G. Boot. Julianadorp 1 (oud), tel. 720.

C.S.M.

Rederij: P. Zuiderent, tel. 528.

Scheepsagentschap: 8 — 23 uur Office, tel. 458—551; 23 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 304.

Dok Afdeling: A. van Hasselt, tel. 468.

Nieuws van Overal

TRAPPISTEN IN CHINA.

Reeds 26 van de 34 Trappisten, die in Yangtsjiaping de Chinese communisten in handen waren gevallen, zijn ter dood gebracht of aan ont bering bezweken. De laatste executie dateert van 28 Januari, toen zes Trappisten door een volksrechtbank werden veroordeeld. Zij werden met knuppels doodgeslagen.

Acht Trappisten bevinden zich nog levend in de handen der communisten.

DE STICHTING VOOR KINDERBESCHERMING EN RECLASSERING.

Men schrijft ons:

Zoals na de enthousiaste oprichtingsvergadering wel alom bekend geworden is, bezit Aruba sinds 1 Juli 1947 een eigen Stichting voor Kinderbescherming en Reclassering, hetgeen voor het openbaar en sociaal leven op dit eiland van zeer groot belang geacht mag worden.

Immers dat er een uitgestrekt arbeidsveld braak ligt, in het bijzonder wel op het gebied der Kinderbescherming met al haar aspecten, is voor een ieder, die niet met gesloten ogen in het cosmopolitisch zich vooral economisch snel ontwikkelend Aruba rondgaat, een gemakkelijk te constateren feit.

Vooral zij, die door de aard hunner werkzaamheden op dit gebied insiders geacht mogen worden zoals de geestelijkheid en de politie, voelden voordien maar al te zeer het gemis van een dergelijke instelling en houden heden niet op de „Stichting" tot activiteit en handelend optreden aan te sporen.

Dezer dagen nu heeft het Bestuur der Stichting voor Kinderbescherming de aanvankelijke moeilijkheden welke aanwezig waren, zoals een ernstig gebrek aan tijd en geld en welke een aanvang maken met de eigenlijke werkzaamheden in de weg stonden (zij het althans voor de eerste tijd), weten te overwinnen.

De Heer J. A. F. Spit (leraar Middelbaar Onderwijs, acte P.) is bereid gevonden zich met het secretariaat en de leiding der dagelijkse werkzaamheden te belasten en heeft daar inmiddels een begin mee gemaakt.

Het kantoor der Stichting voor Kinderbescherming en Reclassering aan de John G. Emanstraat 543 (tegenover het Gezaghebberskantoor te Oranjestad) is in gebruik genomen en in nauwe samenwerking met de „Voogdijraad", welk instituut in dit pand reeds lange tijd is gezeteld, zullen hier de voorkomende gevallen in behandeling genomen worden.

De spreekuren voor het publiek, welke aan dit kantoor gehouden worden, zijn voorlopig vastgesteld op Dinsdag- en Donderdagavond van 20 tot 21 uur. Alle correspondentie dient gericht te worden aan dit adres.

Ongetwijfeld zal het alle sociaal-voelende ingezetenen van Aruba tot verheugenis stemmen te weten, dat bovengenoemde voorgang is gemaakt. Laat men zich echter realiseren, dat zonder actieve medewerking en/of geldelijke steun van allen, het mooie werk der Stichting voor Kinderbescherming en Reclassering niet of niet geheel ten uitvoer gelegd kan worden.

Gaarne wacht dan ook het secretariaat der „Stichting" op bovengenoemd adres uw schriftelijke melding, dat u als lid of donateur der „Stichting" (minima resp. ƒ 10.— per jaar of ƒ 25.— ineens) wenst aangenomen te worden.

De Heer en Mevrouw

E. E. de Castro - Sprockel

zeggen langs deze weg, mede namens hun wederzijdse families, hartelijk dank voor de talrijke gelukwensen en de zeer vele blijken van waardering, die zij mochten ontvangen bij gelegenheid van hun huwelijk.

Gaarne ontvangen zij hun vrienden en kennissen te hunnen huize F. D. Rooseveltweg (Blomonte No. 8).

Bekendmaking

In verband met wegenaanleg in het 2de district worden, ingaande heden, voor alle doorgaand verkeer afgesloten de hieronder genoemde wegen:

a De weg van Dominguito naar Santa Rosa

b. Het eerste gedeelte van de weg vanaf Santa Maria naar Zegoe;

c. de 2 wegen op Dominguito ter plaatse van het voormalige terrein van Hr. B. Hoyer, waarop thans eenrichtingsverkeer plaats vindt in verband met grondvervoer vanaf Dominguito naar Marie Pampoen.

Rust, 5 April 1948

Het Plaatselijk Hoofd van Politie in het 2de district,

H B C Schotborgh

2-1

SPEAKING OF SAFETY — SID HIX

YOU MAY TAKE THE AFTERNOON OFF

A MAN MAY BE A "DEAR" TO HIS WIFE

-- AND A "LAMB" TO HIS SECRETARY

AND A "HORSE" FOR WORK

BUT TO THE PUBLIC HE'S JUST A ROAD HOG WHEN HE MONOPOLIZES THE MIDDLE OF THE HIGHWAY!

DE ARUBAANSE KUNSTKRING

met medewerking van „De Veer's Chain Theatres" presenteert voor het eerst op Aruba de beroemde Spaanse solo- en balletdanseres

MARIEMMA

met een programma van Spaanse klassieke en populaire dansen (o a. Albeniz, Granados, de Falla)

Aan de vleugel de Spaanse pianist ENRIQUE LUZURIAGA

in het DE VEER THEATER. Oranjestad

op DINSDAG 6 APRIL 1948. aanvang 8.30 n.m.

Prijzen: zaal f 5.—
f 4.— Voor leden van de Kunstkring
balcon f. 3.—

Kaartvoorverkoop: Oranjestad Botica Aruba „ del Pueblo — San Nicolaas Spritzer & Fuhrmann

2-1

De Curacaosche Kunstkring

Recital

van Spaansche dans en muziek door de beroemde Spaansche danseres

MARIEMMA

aan den vleugel de Spaansche pianist ENRIQUE LUZURIAGA

op Woensdag 7 April 1948 des avonds om kwart voor negen in den

Stadsschouwburg

Toegangsprijzen

1e rang f. 5.—
f. 3.— voor Kunstkringleden
2e rang f. 3.—
f. 2.— voor Kunstkringleden
3e rang f. 1.50

Toegangskaarten te verkrijgen in El Louvre en in den Boekhandel Salas en op den avond van de uitvoering aan het loket.

ADVERTENTIE PRIJS:

Pagina 1 — f. 2.— per cm.
„ 2 — f. 1.25 „ „
„ 3 — f. 1.25 „ „
„ 4 — f. 1.— „ „

Bij contract aanzienlijke reductie. Bespreekt met ons de reclame campagne die U denkt te voeren, wij staan U met raad en daad terzijde.

De Directie

BELASTING-NUMMERPLATEN.

Openbare aanbesteding.

De Administrateur van Financien in Curaçao, zal op Maandag 31 Mei 1948 om 2 uur des namiddags in het openbaar aanbesteden:

„de levering van belastingnummerplaten voor het belastingjaar 1949 voor auto's, motorfietsen, motorboten en fietsen".

Formulieren vermeldende de leveringscondities, hoeveelheid, soort en verdere vereisten zijn van heden af verkrijgbaar ter Administratie van Financien, kantoor Pietermaaiweg No. 4a.

Offerten met gespecificeerde prijsopgave kunnen, in gesloten omslag met vermelding: „prijsopgave levering belasting-nummerplaten 1949" aan genoemd adres worden ingeleverd uiterlijk op Maandag 31 Mei 1948 om 12 uur 's middags.

Overlegging van monsters ter beoordeling van fabrikaat is **vereist**.

Willemstad, 1 April 1948.

De Administrateur van Financien.

HOOGEVEEN.

3—3